

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjeizyőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489 sz

Az árvák ügye.

(Cikkorozat.)

Székelyudvarhely, 1904. jun. 22.

III.

(Fr.) Előbbi ismertetéseinkből világos, hogy az árvaszék munkakörének belső tartalma is, külső terjedelme is úgy megkívánja a nagyobb arányú hivatalos szervezetet, mint a kiszáradt föld a tartós eső áldását. És az árvaszéknek mégis kezdetleges szervezetben kell működnie. Már évek óta mutatkozik ennek folytán az aránytalanság s még sincs gond skodás, buzgólkodás a hivatal kereteinek bővítése iránt. Pedig mindenki beláthatja, hogy nagyobb arányú szervezet helyett kezdetleges szervezet csak kimerültséggel és felületességgel dolgozhatik.

Nem annak a hivatalnak érdekében, nem is annak tagjaiért, hanem a tőlük függő fontos közügyért felemeljük szavunkat. Ugy gondoljuk, hogy a hivatal mostani tagjainak nagy lelkiismeretessége és önfeláldozó munkaszeretete mellett is hamar bekövetkezik az idő, mikor a kezdetleges szervezet tulfeszültsége miatt irtózatoss zavar áll be a munkarendben. Csoda, hogy már eddig meg nem történt.

Ezt a káros időpontot bevárni nem szabad. Nem is illik a közügy veszedelmére kísérletezni, hogy vajjon az meddig bírná a tulterheltséget, mikor már roskadozik alatta. Az ilyen játék ellene mondana a mi intéző köreinknél eddig tapasztalt áldásos gondosságnak és figyelemnek. Az ilyen játék ellene mondana a vármegye életében megnyilatkozott komoly, emelkedett célzatu és mélységes belátásu vezetésnek.

Előttünk fekszik a mult évi alispáni jelentés. Remek visszatükröződése az udvarhelymegyei székely-mentésnek. Kisugárzik belőle az önkormányzati tevékenység mindenfelé ható melege. Fellobbanak benne a Székelyföld új életének erős reményei, megvillannak az új élet felé való törekvés világos nyomai. A jelentés olvasása után senkiben se maradhat kétség, hogy itt nálunk a fajvédelemnek, kemény, edzett, kitarító munkája folyik. El is kezdette határait, pedig csak ott tart a kezdő lépéseknél. De már kezdő lépéseivel egyenesen a népet bajainak, szükségeinek közepébe hatolt, oda hajolt le a közigazgatás szervezete. Kikereste már az ösfoglalkozásoknak még jövedelmező módjait s megtalálta nagyrésztben annak is az eszközeit, hogy új irányok felé miképpen kell terelni a szorgalom erőit. És a hivatal merevsége nem érzik ebben a munkában, hanem annál inkább látszik az, hogy itt a hivatal az emberek helyett cselekszik, azok javára kezdeményez, azok magánügyeit a leg-

odaadóbban támogatja. Kezdve a haltenyésztesttől fel a szövethetesi élet megteremtésében való buzgólkodásig mindenben mutatkozik a hivatalos vármegye cselekvő erélye.

Hát ilyen mindent látó, mindent érző, mindenfelé cselekvő központhoz nem illik, hogy önmagában a hiányosságokat észre ne vegye s ezek pótlásáért minden lehető meg ne tegyen. Ennek a központhoz pedig egy lényeges alkatrésze az árvaszék: a gyermekvédelem, a családi élet jogmondó hatósága. Ha tehát ebben a lényeges alkatrészben hiányosságok vannak, úgy annak a cselekvő erélylyel teljes központhoz sürgősen gondoskodnia kell a hiányosság pótlásáról. A közigazgatási apparátus testéből nem lóghat alá bénultan a kéz, melynek az irigységes érzéseket kellene elsimitania s az emberek szeretetének és békéjének szálait kellene összetartania.

Végtelen szükség van e vidéken az állatvédelem pontosságára is. De talán éppoly szükség van arra is, hogy a gyermekvédelem ügye elhanyagolást ne szenvedjen.

Végtelen szükség van rá, hogy e nép anyagi erőinek fölserkentésére pénzügyi és egyéb kirendeltségek állandó működését lássuk szükségesnek s ezekért befolyást, kérő szót, mindent megmozdítsunk. De talán éppoly szükség van arra is, hogy e nép erkölcsi életének vezetésére szolgáló hivatalunk állandó és hivatását tökéletesen betöltő működésben lehessen. Szükség van rá, hogy ennek a hivatalnak kezdetleges szervezetét a megnövekedett igényekhez képest kiegészítsük. Szükség van rá, hogy ezért a kiegészítésért a hatékony befolyás, az átérteltt kérő szó mindaddig hangozzék, mindaddig folytonos legyen, míg lesz is eredménye.

Már jó félesztendeje eltelt, hogy a vármegye közönsége belátta az árvaszéki szervezet kiegészítésének szükségét. E belátás megnyilatkozása volt, hogy a kezelő személyzetnél is, az előadói személyzetnél is közgyűlési határozattal új állást rendszeresítették. Hanem ebben a határozatban aztán be is fejeződött az árvák ügye iránt való további érdeklődés. Annnyira befejeződött, hogy pl. az alispáni jelentés nem is sorolja fel e határozatot a fontos határozatok között. Pedig van ez a határozat is olyan fontos, mint az, amelyekben a vármegye közönsége az osztrák államférfiak szószátyárkodása miatt kikel...

Irtuk ez irásunkat, hogy hátha meghallaná valaki. Hátha ott, ahol e megye népének érdekében a mindenre figyelő bölcsesség és jóakarát kormányoz, — ott az árvák ügyére is több érdeklődést fognak áldozni. Hátha a közönségben megszűnik az a nemtörődömség, ami saját hivatalos szervezetünk fogyatékoságát is egykedvűen

tudja nézni s a fogyatékoság következményeinek veszedelmét belátni resteskedik. Hátha gyöngé irásunkban lesz egy hang, mely beleütődik a közéletért gondolkozók erős lelkébe s az erős lélekből meggyőződések és elhatározások bontakoznak elő. Nem azért, mert mi irtunk valamit, hanem azért, mert ők gondolnak többet. És mert többet gondolnak, jobban belátják, hogy itt az árvák ügyében tenni kell valamit, kérni kell egy kicsit buzgóbban s valami kis befolyást is lehet ezért latba vetni. Legalább annyi befolyást, amennyivel eredményesen meg lehessen sürgetni a minisztériumnál az árvaszékre vonatkozó vármegyei határozat elintézését, jóváhagyását.

Irtuk ez irásunkat, hogy hátha megtenné ezt valaki...

Tanári közgyűlés városunkban.

Küszöbén vagyunk a közgyűlésnek. Még néhány nap és alkalmunk lesz az ország minden irányából ide seregülő tanárokat körünkben üdvözölhetni. Tegyük ki magunkért, ki-ki a maga körében, hogy vendégeink jól érezzék magukat falaink között.

Legyenek részesei az országszerte ismert székely vendégszeretnek. Kis városaink nem nyújthat sokat; látóivalók és szórakoztatások tekintetében korántsem vetekedhetik azokkal a nagyobb városokkal, a melyekben eddigelé a közgyűlés tartatott, de a szíves vendéglátás tekintetében felveheti a versenyt bármely más várossal.

Ne csalódjanak tehát az ideérkezők e szíves vendéglátás iránt táplált várakozásukban. Vigyék majd innen magukkal a legszebb, a legkedvesebb emléket; maradjon meg mindegyik lelkében az az érzés, hogy Székelyudvarhely minden tekintetben intelligens város, hogy lakosai kedvességükkel kitűnnek, hogy körükben az ember meleg érzelmét, szerető szívet talál.

* * *
Az orsz. tanáregyesület közgyűlésének előkészítése ügyében február havában tartott nagy-gyűlés alkalmából megalakult bizottságok t. c. tagjait van szerencsénk június 26-án (vasárnapon) d. u. 3 órakor a főreáliskola tanácskozó termében tartandó értekezletre tisztelettel meghívni.

Dr Solymossy L.,
elnök.

Nosz G.,
titkár.

* * *
Az Országos Középiskolai Tanáregyesület 1904-ik évi július hó 3-án és 4-én Székelyudvarhelyen tartja XXXVIII. évi rendes közgyűlését a következők rend szerint:

Julius 2-án, szombaton.

Erkezés. Az egyesület tisztikara és a Budapest felől érkező tagok zöme a következő program szerint utazik:

Indulás Budapestrol, a keleti pályaudvarról este 9 óra 15 perckor, gyorsvonattal, Kolozsváron

át (ahol reggel 5 ó. 51 perctől 6 ó. 11 percig tartózkodnak), érkezés Héjjasfalvára d. e. 11 óra 14 perckor; átszállás a szekelyudvarhelyi vasutvonalra; indulás Héjjasfalváról 11 ó. 22 perckor, érkezés Székelyudvarhelyre 1 óra 33 perckor.

Elszállás után 2 ó. 15 perckor ebéd, tetszés szerint a »Hungária« (Sándor István), vagy a »Budapest« (Müller) vendéglőben.

Délután kirándulás a közeli Solymosy-fele sósfürdőre.

Este 8 órákor ismerkedő vacsora. Étkezés tetszés szerint.

Julius 3-án, vasárnap.

A közgyűlés első napja:

Reggel 8 és fél órákor választmányi ülés az áll. főreáliskola tanácskozó termében

A jelen értesítés meghívóul szolgál, ez ülésre külön meghívók nem mennek szét.

Dél előtt 9 órákor közgyűlés a vármegyeház dísztermében.

N a p i r e n d:

I. B e ö t h y Zsolt elnök megnyitó beszéde. Üdvözlések.

II. Hivatalos jelentések: N é g y e s s y László főtitkár évi jelentése. M ü l l e r József f. pénztáros évi jelentése. T i b e r Ágost évi jelentése a segélyző alap pénztáráról. A számvizsgáló bizottság jelentése. Költségelőirányzat 1904—905.

III. Előadások: 1. A l e x a n d e r Bernát (Budapest): Hofer Károly emlékezete. 2. N o s z Gusztáv (Székelyudvarhely): A magyar irodalom történet szerepe és tanításának módszere a középiskolában. 3. P e k á r Károly (Lőcse): Diák turisztaság.

Déli 1 órákor ebéd (Table d' hôte).

Délután kirándulás »Szejké« fürdőbe. Este 8 órákor táncal egybekötött hangverseny.

Julius 4-én, hétfőn.

A közgyűlés második napja:

Dél előtt fél 8-tól 9-ig a város megtekintése, 9 órákor a közgyűlés folytatása.

N a p i r e n d.

I. Előadások: 1. S c h ü r g e r Ferenc (Beregszász): Az érettségi vizsgálat reformja. 2. M a d z s a r Gusztáv (Makó). Tárnya még nincs jelezve. 3. J a n i c s e k József (Eperjes): A gimnáziumi klasszikus auctorok az etikai nevelés-oktatás szolgálatában. 4. K a p o s s y Lucian (Pápa). Tárnya még nincs jelezve.

II. Indítványok: 1. K e m é n y Ferenc (Budapest). Indítványának tárgya még nincs jelezve. 2. Egyéb indítványok, a mennyiben a közgyűlés megnyitására érkeznek.

III. A közgyűlés berekesztése.

Délben 1 órákor közeled. Délután kirándulás »Homoród«-fürdőbe.

Egyházi élet.

Epítsünk Székelyudvarhelyen templomot! A közmívelődés oltárán Isten dicsőségére áldoz, ki a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom költségeihez hozzájárul. Az egyházközség eljárásága a következő kegyes adományokat vette éshálás köszönettel nyugtázza: Hollak Arthur főispán 10 K, június hó 1-én rendezett hangverseny tiszta jövedelme 469 K 40 f, Weisz Ármán 8 K. László Gyula 382 sz. gyűjtőívén: László János, László Domokos 2—2 K, László Gyula és családja 1 K 52 f, Zahumenszky 52 f, Császár József, Berki János 40—40 f, László Anna, László Pálné, László Pál, Márk Gizella, Vánky Viola 1—1 K, Deák Mózes, ifj. Jancsó István, László Vilma, Ferenczy Pál, Makai Albert, Grosz Amália, Barabás Ilonka, Makovics Kálmán 20—20 t, Grosz Ida 10 f, Joneszku Erzsébet 4 f, Petres Ágnes 2 f. Együtt 14 K. Demény Sándor reálisk. II. oszt. tanuló emlékére az édesanyja adott 1 K-t. Csifó Salamon 341 sz. gyűjtőívén: Erdélyi bank 10 K, Első magyar általános biztosító társaság 10 K, Moore Etelka, Csifó Salamon 2—2 K, Nagy Elemér, László Sándor 1—1 K. Együtt 26 K. Az I—XLIII. közlemény összege 6628 K 27 f. E közlemény összege 528 K 40 f. Összesen 7156 K 67 fillér.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek,

nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

Különfélék.

— **Főispáni titkár vármegyénkben.** Mint egy hét év óta van üresedésben a főispáni titkári állás nálunk. Most pedig a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Dr Pécsi Jenő m. kir. belügyminiszteri fogalmazó-gyakornokot fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazónak kinevezte és főispáni titkár minőségben szolgálat-tételre Udvarhelyvármegye főispánja mellé rendelte ki.

— **Személyi hír.** Ifj. Gróf Haller János drt, id. Haller János, Háromszék vármegye főispánjának szép tehetségű fiát — mint a »Székelyföld« írja — Borsodvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 14-én tartott közgyűlésében egyhangulag központi főszolgabírónak választotta meg Miskolcra. Az ifju gróf utóbbi időben Dr Valentsik Ferenc helybeli tekintélyes ügyvédnél bővítette jogi ismereteit s kedves, feszitelen modorával társadalmunk körében is általános becsülést vívott ki magának. A korához mérten gyors előhaladáshoz részünkről is gratulálunk!

— **Uj ügyvéd H-oklándon.** Dr Hinléder Ernő ügyvédjelölt a budapesti ügyvéd vizsgáló bizottság előtt — mint a »Székely Ujság«-ból értesülünk — a múlt héten az ügyvédi vizsgálatot teljes sikerrel állotta ki s Homoródoklándon ügyvédi irodát szándékozik nyitani.

— **Áthelyezés.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter L i c h t Gyula járási m. kir. állatorvost saját kérelme folytán Szegedre, az így üresedésbe jött járási és Székelyudvarhely városi m. kir. állatorvosi állás betöltésére pedig Dénes Samu m. kir. állatorvost helyezte át Toroczkórról.

— **Az állami főreáliskola** folyó hó 26-án d. e. 9 órákor az intézet tornatermében tartja évzáró ünnepélyét, melyre a közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság. Műsor: 1. »Az alvajáró« nyitány Bellénitől, előadja az ifj. zenekar. 2. A muzikus és krokodilus, Erőditől, éneklí az ifj. vegyeskar. 3. Igazgató évvégi jelentése. 4. »Zinka Panna« Farkas Imrétől, szavalja Bartos Sándor VII. o. tan. 5. »Das Riesenspielzeug« Chamisso, szavalja Katinszky László V. o. tan. 6. A hegédversenyre kitűzött 20 és 15 koronás díjak nyertesinek bemutatkozása. 7. Vihar Dürrnertől, éneklí az ifj. vegyeskar. 8. Nászinduló, Mendelsohntól, előadja az ifj. zenekar.

— **Mulatság.** A bethfalvi »Erzsébet-kut«-nál vasárnap d. u. 3 órákor táncal kapcsolatos társas kirándulás, este 8 órákor pedig Bethfalván a községi táncteremben kosaras táncvígalmot lesz személyenként 30 filléres belépési díjjal.

— **A kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézet** igazgatósága az 1904—1905. tanévben betöltendő 12 állami alapítvány és ösztöndíjas (ingyenes) helyre pályázatot hirdet. A bélyegmentes folyamodványok a földmivelésügyi m. kir. miniszterhez címezve folyó évi július 15-ig az intézet igazgatóságához Kolozsvárt benyújtandók. A tanintézeti értesítő — melyből részletes felvilágosítás nyerhető — bárkinek megküldi az igazgatóság.

— **Halálozás.** Lukácsfy Lajost, a helybeli közkórház egyik tisztviselőjét és családját súlyos csapás érte, a mennyiben szeretett bátyja: Lukácsfy Ödön folyó hó 17-én elhalt Moha községben.

— **Székely vasutak.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a m. kir. államvasutak kezelésében levő marosvásárhelyszászrégeni helyi érdekű vasut Szászrégen állomásától a tervezett Déda állomásig mintegy 26 klm. hosszában kiépítendő vasutvonalon létesítendő munkákra és teljesítményekre nyilvános versenytárgyalást hirdetett. A munkálatokra 32.000 korona bántpénz letétele mellett folyó évi július hó 9-ig lehet pályázni. Tervek és iratok a nevezett igazgatóság építési szakosztályában (Budapest VI. Terézkörút 56 sz. I. em.) szerezhetők be. A szászrégeni építő felügyelőség a vonal mentén

végzett talajkutatóások eredményével a munka végrehajtására és az anyag elosztására vonatkozó adatokkal is szolgál.

— **Választók névjegyzéke.** A választó jogosultak 1905. évre érvényes ideiglenes névjegyzéke ellen beadott felszólamlások és észrevételek elbírálására Udvarhelyvármegye központi választmányára folyó évi július 2-án d. u. 3 órákor a vármegyeház kistermében gyűlést tart. Az érdekeltek e gyűlésen megjelenhetnek és jogaikat védelmezhetik előszóval is.

— **A »Budapesti Ujságírók Egyesülete«** ségélyalapja javára egy Almanachot ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló mellékletek lesznek a műben. Az almanach igazán személt és lelket gyönyörködtető, nagy album-alaku díszmű lesz és potom 5 frtba kerül. Megrendelések a »Budapesti Ujságírók Egyesülete Almanachja« kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII., Károly-körút 9 (Megrendeléseket a »Székely Udvarhely« kiadóhivatala is elfogad.) Muta-tólul jövő számunkban közöljük H e r c z e g h Ferenc »A bátor ember« című cikkét, melyet az Almanach számára írt.

— **Slőjd** Kézdivásárhelyt a folyó évben fogják befejezni az előzőleg megkezdett nyári slőjd tanfolyamot G u t t e m b e r g Pál igazgató vezetése alatt. Itt említjük meg, hogy annak idején vármegyénk területéről is több tanító nyert ingyenes képeztést a kézi munkára nevelő országos egyesülettől városunkban. De azért egyetlen helyről sem kaptunk értesítést, hogy a gyermek-sereg, esetleg az ifjuság javára történt volna valamely nagyobb huzgólkodás. Igen szívesen vennők a tanfolyamot végzett tanító urak tájékoztatását arról: vajjon tettek e valamit és ha nem, mi akadályozta ebbeli munkálkodásukban?

— **Korpa-eladás.** A vármegyei Gazdasági Egyesület választmányi ülésén szóba került volt a katonai élelmezési raktáraknál eladásra kerülő korpa. Most — mint a Földmivelési Értesítő írja — a jelen őrleési idényben Temesvárott 460, Szegeden 70 és Nagyváradon 400 q korpa kerül eladásra 5 K 30, 5 K 64, illetve 5 K 55 fillér mmázsánkénti árban. Miről a gazdasági egyesület tagjait és a gazdaközönséget szükségesnek tartottuk tájékoztatni.

— **Zöldség-termelés.** Nem tavaszi rossz versekről van szó, hanem valóságos bogár rendszerű zöldség-termelésről, ami városunk és vidékének oly annyira közszüksége, s ami nekünk mai napig sincs. De hiányzik egy kertészeti gyakorló telep is, ami pedig sok munkás kezét foglalkoztatna. Mert ha a kisgazda értékes növényzettel telepíti be földjeit, úgy maga, mint családja részére tisztességes megélhetést biztosít s nem lesz kénytelen kereset hiányában kivándorolni; apaitól örökölt földesekéjétől és szeretett hazájától elszakadni — talán örökre... Ezt maga a földmivelésügyi miniszter is belátta s tervezet szerint városunkban szintén állítanak föl zöldségtermelő telepet. Csakhogy már a folyó évben alig lehet ebből valami, holott kilátásba volt helyezve 1904-re. Ám ami késik, az nem mindig marad el s hisszük, hogy a székelyföldi miniszteri ki-rendeltség immár jövő 1905-ik évre okvetlenül beállítatja a bolgár-kertészetet városunkban.

— **Bábatanfolyam.** A nagyszebeni m. kir. bábaképző intézetben a nyári tanfolyam mindenkör márczius elején kezdődik és július hó végén ér véget. Erre 15 növendék szabad lakást nyer. A téli tanfolyam október elején veszi kezdetét és február végéig tart. Erre 10 ösztöndíjas hely van szegények részére és tizenöt tanulni óhajtonak szabadlakást nyújtanak. A hallgató nők felvétele erkölcsi bizonyítvány és keresztlevél bemutatása mellett törlelnek az intézet helyiségében.

— **Felvétel az erdőőri szakiskolákba.** A gör-gényszentimrei, királyhalmi, lipótújvári és vadász-erdei erdőőri szakiskolákban október hóban kezdődő új két éves tanfolyamra az idén több növendéket fognak felvenni. A felvételi kérvényeket július hó 15-ig kell benyújtani a földmivelésügyi minisz-

teriumhos. Csak 17-ik életévüket betöltött, irni-olvási tudó, egészséges, kifogástalan erkölcsű ifjak kérhetik a felvételt, a kik ezeket a kellékeket hi-telezes bizonyítványokkal tartoznak igazolni.

— **Fogorvos.** Perl József (American Dentist) e napokban Székelyudvarhelyre érkezik és a „Budapest”-szállodában fog rendelni.

— **„Az Ujság” ajándéka.** A „Mikszáth-album” bő tartalmának egy kivonatát bárkinek megküldi kívánatra ingyen és bérmentve „Az Ujság” kiadó-hivatala, VII., Kerepesi-ut 54. — mutatóba Ujság ajándék még soha sem idézett elő a közön-ségnél olyan igaz elismerést és elragadtatást, mint „Az én kortársaim” című Mikszáth-album. „Az Ujság” politikai napilap egy második kiadást rendez, hogy a tömegesen érkező új előfizetők-vel szemben is leróhassa szeretetének és hálá-jának ajándékát. A „Mikszáth-album” második kiadása szolgálja nekünk a kedvező alkalmat, hogy rátereljük olvasóink figyelmét a módjára, melylyel ezt az értékes díszművet „Az Ujság” elő-fizetése révén teljesen díjtalanul és könnyű szer-rel megszerezhetik. A „Mikszáth-album” könyv-kereskedői forgalomba nem kerül és sehogy más-kép meg nem szerezhető, mint „Az Ujság” füg-getlen politikai napilap előfizetése révén. Aki postautalvánnyal már most beküldi az előfize-tést, — július hó 1-től számítva — ha csak egy hónapra is, azzal a kötelezettséggel, hogy félévig jártni fogja „Az Ujság” politikai napilapot, an-nak már most megküldi a Mikszáth Album-ot. Miután így feleslegessé válik a mutatószám-kérés, a legcélszerűbb az előfizetési összeget július hó 1-től számítva postautalvánnyal már most be-küldeni, hogy a lapot és az ajándékot azonnal megindíthassák. „Az Ujság” előfizetési ára negyed-évre 7 korona.

Csarnok.

Cserebogár, sárga cserebogár.

Mikor én még kicsi gyermek voltam,
És kizöldült tavaszkor a határ:
Ott röpködtek játékaim között —
Cserebogár, sárga cserebogár!

Később ifju-álmaimba lopta
Magát egy nagy érzés; az a sovár —
Titkon égő vágyban szárnyaló dal:
„Cserebogár, sárga cserebogár...”

A nyár mulik. Veled együtt érzem
A hervadást, ami reám is vár...
Oh, miért is oly rövid az élet,
Cserebogár, sárga cserebogár!

Fülei Sz. Lajos.

Iparügyek

A hazai iparpártolás a középítkezéseknél.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és ipar kamara tudatja, hogy a belügyminiszterium veze-tésével megbízott miniszterelnök ur 90712—908. b. m. szám alatt a hazai iparnak középítkezé-seknél leendő érvényesülése tárgyában valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságokhoz körrende-letet intézett.

E szerint a középítkezésekre kötött szerző-désbe jövőben a következő feltételek is beiktatandók:

Vállalkozó kötelezi magát, hogy az építke-zéshez és berendezéshez a magyar állam terüle-tén termelt, előállított, gyártott anyagokat és tár-gyakat fog használni s csakis azokat az anya-gokat, felszerelési és berendezési tárgyakat szerzi be külföldről, amelyek a magyar állam területén egyáltalában nem termeltek, elő nem állítottak, nem gyártottak, de ily anyagok és tárgyak-nak beszerzésére nézve előlegesen a kereskede-lemügyi miniszter engedélye lesz kikérendő.

Ezen kötelezettség betartása tekintetében a vállalkozó aláveti magát úgy az építés vezetőség (művezető építész, vagy építési ellenőr), mint a közszállítások és közmunkákat a beszerzési for-rások szempontjából rendszeresen, ellenőrző ipar-felügyelő ellenőrzésének.

Az építésvezetőségnek (művezető építésznek

vagy építési ellenőrnek) joga van vállalkozótól az anyagok, vagy felszerelési tárgyak eredetének igazolását akár a munka folyama alatt, akár a berendezési és felszerelési munkák befejezte után mindazon nem hazai eredetű anyagok felszerelési és berendezési tárgyak eltávolítását követelni, melyek nem hazaiak, holott a magyar állam területén is termeltek, előállítottak vagy gyártottak.

Ha vállalkozó az ily módon kifogásolt tár-gyak kicserélését nem eszközölné, azok értéke keresetéből levonásba fog hozatni.

Az iparfelügyelő csupán az anyagok vagy tárgyak eredetének igazolását kívánhatja, egyébre jogosítva nincs.

Közgazdaság.

A gyümölcs-földolgozó gépek kikölcsonzése.

A gyümölcsértékesítésnek előmozdítása cél-jából egyes oly községeknek, valamint szövetke-zeteknek, melyek a folyó évben nagyobb gyü-mölcstermést várnak és azt fiiss állapotban kelő áron értékesíteni nem tudják, másrészt pedig anyagilag niicsenek abban a helyzetben, hogy gyümölcs-földolgozó gépeket maguk beszerezhes-senek, hajlandó vagyok a rendelkezésemre álló Simon fele cidér-malmok és Mabilie fele almabor-sajtók, valamint Byder-fele vándor-aszalók, nem-különben Györy-fele talyigára szerelt szeszfűző készülékek valamelyikét 3—6 heti használatra ingyen engedélyezni, ha ez iránti kérvényeiket folyó évi július hó 31-ig hozzám betérjesztik.

Ez alkalommal megjegyzem, hogy a kiköl-csönzött készülékeknek szállítási költségeit érde-kelt községek vagy szövetkezetek tartoznak vi-selni, valamint továbbá azt is, miszerint ezen szeszfűző készülékek horsepró és szőlőtörkőly lefűzése céljából nem engedélyeztetnek.

Ezen szállítható és c-ak használatra áteng-edhető gépeken és készülékeken kívül, hajlandó vagyok nagyobb szilva-termő községeknek mint-egy 600 korona értékű Casenilla-fele aszalókat teljesen ingyen, örök tulajdonukba bocsátani, ha ily aszalónak mintegy 200—300 koronát tevő föl-építési költségeinek viselését elvállalják és annak használatára vonatkozó hozandó szabályzatukat hozzám felterjesztik.

Budapest, 1904. június 7-én.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Szerkesztői üzenetek.

H. és V. Wien. „Kedvezményes utazás Amerikában” című hirdetését a följánlott magas közlési díjért sem vagyunk hajlandók kiadni. Tiltja hazafias érzésünk, hogy pár korona fejében hazaáruláshoz hasonló szolgálatokat tegyünk tősgyökeres székely lapunk útján. Bár csak mások is követ-nék eljárásunkat. Akkor békesen munkálkodó, megpróbálta-tásokhoz szokott székely néptünk kisebb mértékben vándorolna Amerikába! De reméljük a legjobbat...

Nyilt-tér*

A *Sarg-féle* szappan *szilárd és folyékony*
Glycerin *Szappan*
a bőrt **fehérré**
és **gyöngéddé teszi.**
Mindenütt kapható.

Sarg-féle Glycerin szappan
ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leg-gyöngébb korban a **legkitünőbb tisztító szer-nek** bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus Ká-rolly és Gusztáv, Schaudlbauer stb. által a legjobb eredménnyel használják.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 filléért, vastagabb betűvel 8 filléért közöl a kiadóhivatal.

Egy tisztességes, jóra való **bolli szolga** keres-tetik évi 400 korona bérfizetéssel. Cim e lap kiadóhivatalában

Kitünő fedeles udvari kocsi teljesen új állapotban eladó **Dávid Gergely** kovácsmes-ternél Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 26. sz. — felelősség és jótállás mellett. Ócska kocsikat be-cserél s készít újakat és elvállal mindennemű ja-vítást a legjutányosabb árért.

Fogorvos Székelyudvarhelyt.

Dr Kovács Géza egyetemes orvostudor fog- és szőjspecialista műterme Kossuth-utca 31. sz. alatt. Szerényebb viszonyok között levő vidéki föld-miveseknek foghuzásokat és más apróbb mű-téteket 1 koronáért, teljesen szegényeknek pedig díjtalanul eszközöl.

Kiadó lakás. Nehai Csutak Istvánné féle ház a vasut mel-lett azonnal bérbeadó. Értekezhetni lehet: **Dézsy Antal** tulajdonossal.

BOR Jó és olcsó asztali csemege és gyógy-borok literenkint 28 krtól 1 ft 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedé-sében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Tanulókat fölvesz **Vizi Flóris** műasztá-los Székelyudvarhelyt. Egy-két középiskolai osztályt végzett fiuk előnyben részesülnek.

AKAC-MÉZ!

Ajánlunk idei **pergetett akác-mézet** pos-tán szétküldve utánvét, vagy a pénz előleges beküldése mellett.
Egy 5 kl. posta-doboz ára **6 K 50 fillér.**
Különként kimérve: 1 kiló **1 K 60 fillér.**
Ugyszintén $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és 1 kilós üvegekben is kapható

Márk testvérek
fűszer- és csemege-kereskedésében
Székelyudvarhelyen.

2445 - 904. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Udvarhely-megyei takarékpénztárnak Benczédi Istvánné Or-bán Anna végrehajtást szenvedő elleni 1427 K tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, végrehajtást szenvedőnek a székelyudvarhelyi 526 sz. tkjvben A + 974. a. hr. sz. ingatlanára 1286 K kikiáltási árban a Dávid Albert és neje Csiki Rozália javára bekebelezett hasznélvezeti jog fenntartásával ezennel megállapított kikiáltási ár-ban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1904 évi július hó 11-ik napján délelőtt 9 órakor** a kir. tkvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a meg-állapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatta-nok becsárának 10 százalékát készben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóságtól.

Székelyudvarhely, 1904. évi április hó 22-én.

MIHÁLY, kir. tszéki egyesbíró.

Aki közállapotainkról mindig a leplezetlen igazságot akarja megtudni, olvassa a „Magyar Szó” című napilapot (Budapest, An-drassy-ut 48) Előfizetési ára: negyedévre 7 ko-rona, egy hónapra 2 korona 46 fillér. Egyes száma Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Mindenféle kösz-

vényt, csúzt és meghülest gyógyít a nyirfa levél, de csak **junius hó végéig.** o o
Hogy mi módon eszközölhető ez a biztos gyógyulás otthon, a háznál — megmondja az: „Élet könyve”, melynek ára most csak 2 korona a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése) Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca. Vidékre a pénz előleges beküldése után bérmentve.

Kézsmárky Akos kocsikárpitos és fényező műhelye Székelyudvarhelyt, Kökereszt-tér 1. sz. Elvállal és pontosan készít a legkülönbözőbb kocsikat, szekereket; butorok bevonását, szobapadlók fényezését; kocsis és szekérüléseket, függőlámpák, kép- és tükörkeretek, valamint butorok aranyozását, fényezését. **Költözöködések**nél butorok és más kényesebb tárgyak szakszerű, felelősség mellett való becsomagolását teljesíti. — Ablakredőnyök nagy választékban kaphatók!

Eladó ház. Székelyudvarhelyt, az Árpád-utca 9. sz. épületes beltelek eladó. Értekezni lehet ugyanott.

981—904. ki. sz.

Faeladási hirdetés.

A fülel közbirtokosság tulajdonát képező A) üzemsztály 3, 4., 5., 7. és 15. osztályában 482 darab földgyfa, mely szakértőileg 584 m² mű- és 320 m² tűzfára becsültetett, 3367 korona kikialtási ár mellett, **1904. évi június 30-án** Füle község házában, írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen becsáron felül el fog adatni.

Az írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt az árverés vezetőjének adandók át.

Az árverésen részt vevők a kikialtási ár 10 százalékát (366 K 70 f-t) bánatpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni kötelesek.

Utóajánlat egyáltalában nem fogadtatik el.

Az árverési feltételek Füle község közbirtokossági elnökénél megtekinthetők.

Homoród-Oklánd, 1904 június 14.

Szabady Tivadar,
főszolgabíró.

Mint gyógyviz csodahatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és diszmuáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

2486—904. ki. sz.

Pályázati hirdetés.

Udvarhelyvármegye homoródi járáshoz tartozó h. karácsonfalvi körbábai állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetlek.

Ezen kör áll: H.-Oklánd, H.-Karácsonfalva és H.-Ujjfalu községekből; a megválasztott bába tartozik Oklánd községben lakni.

Pályázni ohajtó okleveles bábák szabályszerűleg felszerelt folyamodványait hozzám **1. évi július 11-ig** annyival inkább adják be, mert a később érkező folyamodványokat nem fogom figyelembe venni.

Ezen állással következő javadalmazás jár:

Évi fizetés 100 korona.

Lakbér 40 korona.

Szülésnél közreműködés és látogatási díj 8 napra 2 korona.

A szegényektől díjak nem szedhetők.

Homoród-Oklánd, 1904. június 10.

Szabady Tivadar,
főszolgabíró.

488—904. kj. sz.

Árverési hirdetés.

Udvarhelyvármegyébe bekebelezett Erked nagyközség előjárósága által közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező vadászati jogot, 10130 hold területre, **folgyó év július hó 14. délelőtt 10 órakor** a község házában hat egymás után következő évekre haszonbérbe adja, a bérlet 1904. év július 1-én kezdődik.

Kikialtási ár 50 korona, melynek 10 százaléka bánatpénzképp az árverezést vezető kezébe leteendő.

Erked, 1904. június 13.

Bálint Mihály,
k. jegyző.

Hann Márton,
k. főbíró.

568—904. kj. sz.

Árverési hirdetés.

Udvarhelyvármegyébe bekebelezett Erked nagyközség előjárósága által közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező 17. sz. 4 lakosztályu és ütlehelyiséggel bíró kore-máját — italméresi jogával együtt — **1. évi július hó 14-én délelőtt 9 órakor** a község házában 3 egymásután következő évekre 1905. év január 1-től elkezddőleg haszonbérbe adja.

Kikialtási ár évi 500 korona, melynek 10 százalékát árverezők az árverés megkezdése előtt árverezést vezető kezébe letenni kötelesek.

Bővebbi felvilágosításokat ad és a feltételek megtekinthetők Erked község jegyzőjénél.

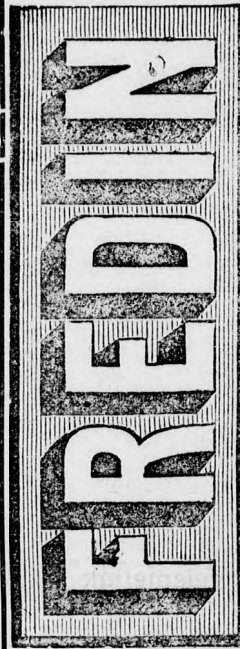
Erked, 1904. június hó 13.

Bálint Mihály,
k. jegyző.

Hann Márton,
k. főbíró.

Kérjen

csak
Selle és Káry-féle

legjobb tisztítószert minden lábballal, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxalf, oscar, chevreux és lakkcipőkhöz. Bécs, XII. l.

Névjegyek, eljegyzési- és esküvői kártyák, meghívók, valamint mindenféle nyomtatványok a legjutányosabb áron és gyorsan készülnék

Betegh Pál
könyvnyomdájában
Sz.-Udvarhelyt,
Kossuth-utca 15. sz.

Ritka alkalom!

Alapított: 1865.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

női- és férfi divatruházása Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. Csak rövid ideig!

Alapított: 1865.

Legolcsóbb bevásárlási forrás! Gyors és pontos kiszolgálás!

Tavaszi és nyári divatcikkék dus raktára. o o o

Férfi- és női ruhák teljes elkészítése elsőrendű műtermekben! o o o

Menyasszonyi kelengyék nagy választékban! o

Állandó nagy választék bluz- és ruha selymekben féláron is alul!!

Legnagyobb o raktár férfi és női ruháknak való posztókban, páratlan olcsó árakban, kiváló minőségekben! o o

Rendkívül nagy feltűnést fognak azon cikkek kelteni, melyek mostantól kezdve

Szenkovits János utóda

női- és férfi divatruházában (Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám alatt)

nagy külön eladásra kerülnek.

Üzlet-áthelyezés miatt

főhalmazott raktári készletét leapasztani szándékozván, azok árait az elismert olcsó áraknál is alább szállította!

Minden hétfőn és pénteken nagy maradék-eladás!

A jelen alkalom igen ritka bevásárlási előnyöket nyújt a n. é. közönségnek, miért is csak jó szolgálatot vélünk teljesíteni, hogy mielőbbi fölhasználását különös figyelmébe ajánljuk.

Csak rövid ideig!

Ritka alkalom!